

Idea jako „ryzí nepředmětnost“

Pokusme se „pojmut“ ideu (pochopitelně nikoli tradičním, tj. zpředmětňujícím způsobem) jako „partikulární“ ryzí nepředmětnost, tj. přesněji vyjádřeno: ryzí nepředmět. V tom smyslu by idea byla tím, co se na nás adresně obrací jako nepředmětná výzva, abychom ji svým myšlením (tj. výkonem svého myšlení) zaregistrovali, pojali za svou a eo ipso myslili. V tom případě musíme bedlivě rozlišovat mezi ideou samou (jakožto ryzí nepředmětností) a naším myšlenkovým pokusem ji uchopit (a ten se musí dít v naší mysli a za pomoci jejích myšlenkových výkonů, které jsou součástí světa, v němž žijeme, což znamená, že mají také svou předmětnou stránku, takže už nejsou ryzí nepředmětností resp. ryzími ne-předměty). Idea jako ryzí nepředmětnost je výzvou k pochopení, ale pokud ještě pochopena nebyla, nemá žádný jazykový charakter, nemá žádný myšlenkový charakter (neboť to oboje předpokládá již její vtažení do jazyka a do myšlenek resp. její jazykové a myšlenkové uskutečnění, její „zpředmětnění“ (pochopitelně nikoli totální zpředmětnění, takž by z její původní nepředmětnosti už nic nezůstalo). Ve vzpomínce na starého Platóna můžeme uvést pro srovnání: svět idejí musíme uznat a respektovat, ale nikoli jako svět daných, byť pravých „skutečností“, tzv. „jsoucen“, nýbrž jako svět, který se připravuje k uskutečnění, k vtělení, k zpředmětnění (částečnému), tedy svět toho, co „ještě není“, ale vyhledává si příslušné subjekty (ve smyslu co nejširším) a vyžaduje si jejich pomoc a asistenci při tomto uskutečňování. Zajisté přitom dochází k nejrůznějším poruchám, deviacím a nepovedeným pokusům o asistenci a „provedení“ či uskutečnění, neboť čím je idea rozsáhlejší resp. komplikovanější, tím větší je nezbytnost navazovat na to, čeho už při uskutečňování bylo dosaženo. Samo uskutečňování tedy neprobíhá izolovaně, ale v četných a zásadně významných souvislostech (prostorových i časových, pokud můžeme použít těchto banálních pojmenování). Na nejvyšších úrovních, kdy je třeba na to, čeho již bylo dosaženo, navazovat také vědomě, za pomoci myšlení a reflexe, nemůže dojít ani k přibližnému porozumění těmto souvislostem bez myšlení v časových a dějinných souvislostech, tedy bez událostního a ergo nezpředmětňujícího (a tím do nehybnosti fixujícího) způsobu uvažování.

(Písek, 060720-2.)